

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
MERETeaduste Komisjon
ESTONIAN ACADEMY OF SCIENCES
COMMITTEE ON MARINE SCIENCES

Nord Stream AG poolt esitatud taotlusest uuringute loa andmiseks Eesti majandusvööndis.

Teaduste Akadeemia mereteaduste komisjon arutas kõnesolevat taotlust oma elektroonilisel koosolekul 22.09–04.10.2012 ning jõudis järeldusele, et:

- (i) Nii Nord Streami praegu funktsioneerivad ja ehitatavad torujuhtmed kui ka selle laiendus on mastaapsed rajatised, mille sobivus Läänemerele kui eriti tundlikule merealale on põhimõtteliselt küsitav, eriti kui on olemas nende märksa väiksema maksumusega reaalsed alternatiivid Venemaalt Saksamaale, mis läbiksid eranditult Euroopa Liidu liikmesriike. Samuti on küsitav Nord Streami laienduse kavandamine selle taustal, et Euroopa on võtnud otsustavalt suuna fossiilsete kütuste mahu vähendamisele ja taastuvenergia osakaalu suurendamisele
- (ii) Nimetatud kavandatud rajatiste keskkonnamõju on väga raske adekvaatselt hinnata meres toimuvate protsesside keerukuse, vastavate andmete vähesuse, mudelite küündimatuse ning välitööde piiratud võimaluste tõttu, mistõttu erinevate osapoolte poolt esitatud hinnangud praegu funktsioneeriva torujuhtmega seonduvatele üksikutele riskikomponentidele lahknesid 3-4 suurusjärgu võrra.
- (iii) Varasemate samalaadiliste plaanide teostamise käigus ei ole Nord Stream end näidanud usaldusväärse partnerina. Mitmete Eesti poolt 2008–2009.a. toimunud piiriülese keskkonnamõju hindamise (KMH) protsessi riikidevaheliste konsultatsioonide käigus esitatud küsimustele keskkonnamõju suurusest ja vigadest selle arvutamise metoodikas, mille alusel tehtud järeldused võinuksid viia Eestile olulise negatiivse keskkonnamõju ignoreerimisele, isegi ei vastatud. Nii näiteks kasutati nimetatud KMH-s ebaadekvaatseid eeldusi põhjalähedaste hoovuste tüüpiliste omaduste kohta, millele Eesti juhtis korduvalt tähelepanu ning millede paikapidamatus on ehitusaegse ja -järgse seire käiguse üheselt demonstreeritud. Tõenäoliselt oli tegemist Nord Stream AG kui kasumit taotleva firma sooviga minimeerida keskkonnanahoiule ja riskide maandamisele tehtavad kulutused, mille puhul Eesti ei saa leppida paljasõnaliste kinnitustega kogu projekti keskkonnasõbralikkuse kohta.
- (iv) Punktis 4.8.7 kirjeldatud geotehniliste uuringute käigus planeeritakse ühe seadmetüübina kasutada vibroproovureid, mida eestikeelses kirjanduses nimetatakse vibropuurideks ning mille kasutamise puhul tuleks kaalutleda Majandusvööndi seaduse §8 (2) 2) sätestatut.
- (v) Esitatud materjalist ei nähtu, milline on uute torujuhtmete võimalik paiknemine väljaspool Eesti majandusvööndit, mistõttu ei ole võimalik hinnata, kuidas võiks torujuhtme rajamine ja sellega seotud uuringud Eesti majandusvööndi lähikonnas Eesti merealasisid mõjutada.

Mereteaduste komisjon on seisukohal, et Eesti peaks järgima Läänemerele kui eriti tundliku mereala majandamise ja selle loodushoiu konservatiivset poliitikat ning, lähtudes Majandusvööndi seaduse §8 (2) 2), 4) ja 5) sätestatust, mitte väljastama uuringute luba.

Tallinnas, 05. oktoobril 2012

Tarmo Soomere
Mereteaduste komisjoni esimees